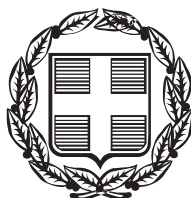

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2454**

1 Οκτωβρίου 2013

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Απόφ. 572/VII/2013*

Λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης των εταιρειών Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ με τη σύναψη από την πρώτη ως μισθώτρια τεσσάρων συμβάσεων μίσθωσης επί ακινήτων πρώην μισθωμένων από τη δεύτερη, την απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης και την καταβολή αποζημίωσης για την δημιουργηθείσα από τη δεύτερη άυλη εμπορική αξία.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 2α Αυγούστου 2013, ημέρα Παρασκευή και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Δημήτριος Λουκάς.

Μέλη: Εμμανουέλα Τρούλη (Εισηγήτρια), Δημήτριος Δανηλάτος και Ιωάννης Αυγερινός.

Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης των εταιρειών «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ» με τη σύναψη από την πρώτη ως μισθώτρια τεσσάρων συμβάσεων μίσθωσης επί ακινήτων πρώην μισθωμένων από τη δεύτερη, την απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης και την καταβολή αποζημίωσης για την δημιουργηθείσα από τη δεύτερη άυλη εμπορική αξία.

Στη αρχή της συζήτησης, ο Προεδρεύων έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια, Εμμανουέλα Τρούλη, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. οικ. 6076/31.7.2013 Έκθεσή της και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, την έγκριση της γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α΄/20.4.2011), όπως ισχύει, συγκέντρωσης των εταιρειών «Ι.&Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ» με τη σύναψη από την πρώτη ως μισθώτρια τεσσάρων συμβάσεων μίσθωσης επί ακινήτων πρώην

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β΄/16.1.2013), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

μισθωμένων από τη δεύτερη, την απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης και την καταβολή αποζημίωσης για την δημιουργηθείσα από τη δεύτερη άυλη εμπορική αξία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του ιδίου νόμου, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, δεν φαίνεται να έχει τη δυνατότητα να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά στην οποία αφορά.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Εμμανουέλας Τρούλη, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της την Έκθεση της εν λόγω Εισηγήτριας, τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1. Στις 5 Ιουλίου 2013[1], γνωστοποιήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, η συγκέντρωση των εταιριών Ι.&Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής **ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ**) και ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ – ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ (εφεξής **ΔΟΥΚΑΣ**) με τη σύναψη μισθώσεων από την πρώτη επί τεσσάρων ακινήτων πρώην μισθωμένων από τη δεύτερη, την απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης και την καταβολή αποζημίωσης για την δημιουργηθείσα από τη δεύτερη άυλη εμπορική αξία.
2. Η γνωστοποιηθείσα πράξη συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 2β του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εμπίπτουσα στον προληπτικό έλεγχο του άρθρου 6 του ανωτέρω νόμου, καθόσον πληροί τα κριτήρια υπαγωγής της παραγράφου 1 αυτού. Το έτος 2012, ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην υπό κρίση συγκέντρωση επιχειρήσεων ξεπέρασε τα 150.000.000 ευρώ στην παγκόσμια αγορά και ο κύκλος εργασιών δύο εξ αυτών[2] ξεπέρασε τα 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά.
3. Η υπό κρίση συγκέντρωση αφορά στην ανάληψη από την εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, ως μισθώτρια, τεσσάρων συμβάσεων μίσθωσης επί ακινήτων πρώην μισθωμένων από

[1] Υπ’ αριθ. πρωτ. 5394.

[2] Της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και των τεσσάρων καταστημάτων της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ.

την εταιρία ΔΟΥΚΑΣ, στην ταυτόχρονη απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης, και στην καταβολή από την πρώτη αποζημίωσης για την άυλη εμπορική αξία, η οποία δημιουργήθηκε από τη δεύτερη. Ειδικότερα, πρόκειται για την επικείμενη κατάρτιση τεσσάρων νέων επαγγελματικών μισθώσεων ακινήτων, τριών στην περιοχή του Αγ. Δημητρίου Αττικής και ενός στην περιοχή της Ν. Σμύρνης Αττικής[3] - τα οποία μέχρι σήμερα χρησιμοποιεί ως καταστήματα τροφίμων και ειδών οικιακού εξοπλισμού (σούπερ μάρκετ) η εταιρία ΔΟΥΚΑΣ, και των οποίων οι μισθώσεις πρόκειται να λυθούν συμβατικά και να συναφθούν νέες μισθώσεις, με νέα μισθώτρια πλέον την εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και με αντικείμενο την σε αυτά ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (σούπερ μάρκετ), το οποίο αποτελεί και το βασικό καταστατικό σκοπό της.

4. Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι δεν πρόκειται να καταρτίσει με την εταιρία ΔΟΥΚΑΣ σύμβαση αγοραπωλησίας και μεταβίβασης ή συνέχισης της επιχείρησης ΔΟΥΚΑΣ, ούτε πρόκειται περί μεταβολής του προσώπου του εργοδότη ή διαδοχής εργοδότη ή οτιδήποτε συναφές, αλλά πρόκειται για σύμβαση αγοραπωλησίας άυλης εμπορικής αξίας και αγοράς συγκεκριμένων κινητών πραγμάτων της ΔΟΥΚΑΣ, καθώς [...]. Εξάλλου, η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ δεν αποκτά δικαιώματα και υποχρεώσεις της ΔΟΥΚΑΣ έναντι τρίτων.

5. Ως εκ τούτου, η εταιρία ΔΟΥΚΑΣ μπορεί, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, ακωλύτως και χωρίς την παραμικρή δέσμευση από την εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, να συνεχίσει τις εργασίες της και την επιχειρηματική της δραστηριότητα τόσο στα άλλα καταστήματά της, όσο και σε τυχόν μελλοντικά, χωρίς κανενός είδους (ποιοτικό, ποσοτικό, γεωγραφικό ή άλλον) περιορισμό από την ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ.

6. Περαιτέρω, και σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, η γνωστοποιηθείσα πράξη θα λάβει χώρα δυνάμει Ιδιωτικού Συμφωνητικού, το οποίο θα καταρτισθεί [...] μετά την έγκριση της υποβληθείσας γνωστοποίησης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.), ανυπόγραφο σχέδιο του οποίου προσκόμισε η γνωστοποιούσα.

7. Σύμφωνα με τη δομή και το λεκτικό του ως άνω ανυπόγραφου σχεδίου θα καταρτιστούν [...] ιδιωτικά συμφωνητικά, [...], στα οποία θα υπολογίζεται η άυλη εμπορική αξία (υπεραξία, «αέρας», φήμη και πελατεία κ.α.) [...]. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η άυλη εμπορική αξία όλων των καταστημάτων, στην παρούσα προσυμβατική περίοδο, ανέρχεται στο ποσό των [...] ευρώ.

8. Στη με ημερομηνία 15.7.2013 επιστολή της γνωστοποιούσας αναφέρεται ότι [...]. [...] έχει συμφωνηθεί [...] μεταξύ της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και της ΔΟΥΚΑΣ η αγορά

---

[3] Τρία εκ των οποίων ανήκουν στην εταιρία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΗΛΙΑΣ ΔΟΥΚΑΣ», το δε τέταρτο στους [...].

πάγιου εξοπλισμού της δεύτερης από την πρώτη, ο οποίος θα καλύπτει τις ανάγκες της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, καθώς και η αγορά όσων εμπορευμάτων (κωδικών προϊόντων) της ΔΟΥΚΑΣ θα έχουν απομείνει, εφόσον τα εμπορεύεται και η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και είναι και κατάλληλα προς διάθεση[4]. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η αξία του πάγιου εξοπλισμού και του εμπορεύματος των εν λόγω καταστημάτων, θα είναι της τάξεως των [...] ευρώ, ενώ για την αγορά τους θα εκδοθούν τα προβλεπόμενα από τη φορολογική νομοθεσία παραστατικά.

9. Επιπρόσθετα, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι [...]. [...], όσον αφορά στους εργαζομένους της ΔΟΥΚΑΣ, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι [...], [...].

10. Αναφορικά με τις συμβάσεις μίσθωσης των τεσσάρων καταστημάτων, η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ αναφέρει ότι κατά το χρόνο υποβολής της γνωστοποίησης δεν έχουν λυθεί οι εν λόγω συμβάσεις της ΔΟΥΚΑΣ με τους εκμισθωτές της, ενώ λειτουργούν τα καταστήματα σούπερ μάρκετ της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ. Επιπρόσθετα, δεν έχουν καταρτισθεί Ιδιωτικά Συμφωνητικά μίσθωσης[5] μεταξύ της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και των ιδιοκτητών - εκμισθωτών των τεσσάρων ακινήτων, εν αναμονή της απόφασης έγκρισης της υποβληθείσας γνωστοποίησης από την Ε.Α. Σύμφωνα δε με τη γνωστοποιούσα, έχουν γίνει προφορικές συζητήσεις μεταξύ των εταιριών ΔΟΥΚΑΣ και ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και προφορικά έχουν σχεδόν καταλήξει σε συμφωνία, σύμφωνα με την οποία οι μισθώσεις θα αρχίσουν ταυτόχρονα με την κατάρτιση και υπογραφή των μισθωτηρίων (δωδεκαετούς διάρκειας με δικαίωμα για τετραετή παράτασή τους), δεδομένου ότι την ίδια στιγμή θα παραδοθούν τα μίσθια και θα αρχίσει η καταβολή μισθώματος. Επιπλέον, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι τα τέσσερα ακίνητα, τα οποία θα μισθώσει η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ θα λειτουργήσουν το συντομότερο δυνατό ως καταστήματα της τελευταίας και η τυχόν διακοπή της λειτουργίας αυτών, λόγω της λύσης των προηγούμενων και της κατάρτισης των νέων μισθώσεων, θα περιοριστεί στο ελάχιστο.

11. Όσον αφορά στις άδειες που έχουν εκδοθεί στο όνομα της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία των τεσσάρων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (σούπερ μάρκετ), η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι έχει συμφωνηθεί προφορικά να μεταβιβασθούν αυτές στην ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ εφ' όσον καλύπτουν τη λειτουργία των μελλοντικών καταστημάτων της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, μετά την έγκριση της υποβληθείσας γνωστοποίησης, και στη συνέχεια να αντικατασταθούν με νέες στο όνομα της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ[6]. Σύμφωνα δε με τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία, ο

---

[4] Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5679/17.7.2013 επιστολή της γνωστοποιούσας.

[5] [...].

[6] Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η διαδικασία έκδοσης νέων αδειών είναι η προβλεπόμενη στην Κ.Υ.Α. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.3.1/21220 (ΦΕΚ τ. Β' 2496/4-11-2011) «*Απλούστευση διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρου και*

απαιτούμενος χρόνος για την εξ αρχής έκδοση νέας άδειας ανέρχεται κατά μέσο όρο σε δεκαπέντε έως τριάντα ημέρες, ενώ για την αντικατάσταση υφιστάμενης παλαιάς με νέα στο όνομα του νέου επιχειρηματία σε δέκα ημέρες, εφ' όσον είναι σε ισχύ το πιστοποιητικό πυρασφαλείας του καταστήματος.

12. Η γνωστοποιούσα επιχείρηση επικαλείται ως οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης, την προσπάθεια της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ να διατηρήσει τη θέση της στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην ευρύτερη περιφέρεια του Ν. Αττικής.

13. Σημειώνεται, τέλος, ότι η γνωστοποίηση υποβλήθηκε από την υπόχρεη εμπρόθεσμα, προσκομίσθηκε το νόμιμο παράβολο, καθώς και το φύλλο της εφημερίδας «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» της 9.7.2013, στην οποία και δημοσιεύτηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει. Επίσης, το κείμενο της εν λόγω δημοσίευσης αναρτήθηκε στις 15.7.2013 στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 6, του ως άνω νόμου.

II. ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ

II. 1. Ι.&Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

14. Η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ξεκίνησε τη λειτουργία της στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του 1950 και δραστηριοποιείται μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το καταστατικό της, στο λιανεμπόριο τροφίμων και ειδών οικιακής χρήσης μέσω σούπερ μάρκετ[7].

15. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ είναι εννεαμελές και αποτελείται από τους: [...] ως Πρόεδρο Δ.Σ., [...] ως Διευθύνοντα Σύμβουλο, [...] ως Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο, [...] ως Μέλη Δ.Σ.

16. Η μετοχική σύνθεση της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 1: Μετοχική σύνθεση της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Μέτοχος	**Ποσοστό συμμετοχής**
[...]	[...]

Κινηματογράφου» σε συνδυασμό με τις οικείες διατάξεις του ν. 3852/2010 «*Πρόγραμμα Καλλικράτης*» και την Υ.Α. Υ1γ/Γ.Π/οικ.96967/8-10-2012 (Φ.Ε.Κ. τ. Β' 2718/2012).

[7] Βλ. σχετικά επισυναπτόμενο Καταστατικό της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ στην υπ' αριθ. πρωτ. 5679/17.7.2013 επιστολή της.

Πίνακας 1: Μετοχική σύνθεση της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ	
Μέτοχος	**Ποσοστό συμμετοχής**
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...][8]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]

17. Το δίκτυο πωλήσεων της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ περιλαμβάνει 88 [...] καταστήματα λιανικής πώλησης (σούπερ μάρκετ), τα οποία στο σύνολό τους σχεδόν στεγάζονται σε [...] ακίνητα και λειτουργούν όλα εντός του Ν. Αττικής υπό το σήμα ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ.

18. Οι εταιρίες[9] οι οποίες ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από την ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, είναι οι εξής:

[...].

ΙΙ. 2. ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ – ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ

19. Αντικείμενο εργασιών της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ είναι, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το καταστατικό της, η λειτουργία και εκμετάλλευση σούπερ μάρκετ και το λιανεμπόριο τροφίμων και ειδών οικιακής χρήσης[10].

---

[8] [...].

[9] Τα Διοικητικά Συμβούλια και οι μέτοχοι των εν λόγω εταιριών παρατίθενται στο Παράρτημα Ι της υπ’ αριθ. πρωτ. 6076/31.7.2013 Έκθεσης.

[10] Βλ. σχετικά επισυναπτόμενο Καταστατικό της ΔΟΥΚΑΣ στο υπ’ αριθ. πρωτ. 5679/17.7.2013 έγγραφο.

20. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ είναι πενταμελές και αποτελείται από τους: [...] ως Πρόεδρο Δ.Σ, [...] ως Αντιπρόεδρο Δ.Σ, [...] ως Διευθύνουσα Σύμβουλο, [...] και [...] ως Μέλη Δ.Σ.

21. Η μετοχική σύνθεση της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ έχει ως εξής:

Πίνακας 2: Μετοχική σύνθεση της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ	
Μέτοχος	**Ποσοστό συμμετοχής**
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]

22. Το δίκτυο καταστημάτων της ΔΟΥΚΑΣ περιλαμβάνει 6 [...] σούπερ μάρκετ, τα οποία στο σύνολό τους στεγάζονται σε [...] ακίνητα και λειτουργούν όλα εντός του Ν. Αττικής (τρία στον Άγιο Δημήτριο, ένα στη Ν. Σμύρνη, ένα στο Ν. Κόσμο και ένα στον Άγιο Αρτέμιο) υπό το σήμα ΔΟΥΚΑΣ.

23. Οι εταιρίες[11] οι οποίες ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από την ΔΟΥΚΑΣ, είναι οι εξής:

[...].

ΙΙ. 3. Κύκλοι εργασιών των μερών

24. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του ν. 3959/2011 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, εφόσον η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων, ασχέτως εάν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά τον πωλητή ή τους πωλητές, μόνο ο κύκλος εργασιών ο σχετικός με τα τμήματα που αποτελούν αντικείμενο της συγκέντρωσης.

25. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και των τεσσάρων καταστημάτων της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ για το οικονομικό έτος 2012, στην ελληνική και παγκόσμια αγορά[12], κατά δήλωση της γνωστοποιούσας εταιρίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, είχε ως εξής:

---

[11] Τα Διοικητικά Συμβούλια και οι μέτοχοι των εν λόγω εταιριών παρατίθενται στο Παράρτημα Ι της υπ' αριθ. πρωτ. 6076/31.7.2013 Έκθεσης.

[12] Ο κύκλος εργασιών και των δύο μερών στην παγκόσμια αγορά [...] εθνική αγορά.

Πίνακας 3: Κύκλοι εργασιών έτους 2012 (σε ευρώ)		
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ**[13]	**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ**
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ	1.230.030.934,65	1.230.030.934,65
«Εξαγοραζόμενα» τέσσερα καταστήματα της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ[14]	[...]	[...]
Σύνολο	**[...]**	**[...]**

26. Συνεπώς, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 2β του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εμπίπτουσα στον προληπτικό έλεγχο του άρθρου 6 του ανωτέρω νόμου, καθόσον πληροί τα κριτήρια υπαγωγής της παραγράφου 1 αυτού.

[13] Ο ατομικός κύκλος εργασιών των καταστημάτων της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ τα οποία λειτουργούν επί των ακινήτων τα οποία πρόκειται να μισθώσει η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ στις περιοχές των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Ν. Σμύρνης Αττικής, για τα έτη 2007 έως και 2012, παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθ. πρωτ. 6076/31.7.2013 Έκθεσης.

[14] Όλα τα καταστήματα των εταιριών ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ λειτουργούν εντός του Νομού Αττικής.

III. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ[15] - ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΩΝ

III.1. Σχετική Αγορά Προϊόντος

27. Οι εταιρίες ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ. Ως εκ τούτου, η γνωστοποιηθείσα πράξη οδηγεί σε οριζόντιες επικαλύψεις στην εν λόγω αγορά.

28. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, «*Σχετική αγορά είναι η αγορά του "Λιανεμπορίου τροφίμων και ειδών οικιακής χρήσης" μέσω σούπερ μάρκετ*».

29. Σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις της Ε.Α.[16], η αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ διακρίνεται στις εξής κατηγορίες: α) στις αλυσίδες

---

[15] Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές. Ως «επηρεαζόμενη αγορά» νοείται: α) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (*η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις*), καθώς και β) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη (*η περίπτωση αφορά τις κάθετες σχέσεις*). Βλ. έντυπο γνωστοποίησης ΕΑ (τμήμα 6) και έντυπο γνωστοποίησης Ε.Ε. σύμφωνα με τον Κανονισμό 139/2004 (L 133 της 30.4.2004).

[16] Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αριθ. 552/VII/2012, 544/VII/2012, 496/VI/2010, 381/V/2008, 330/V/2007, 204/III/2001, 194/III/2001, 176/III/2001, 106/II/1999 αποφάσεις ΕΑ.

καταστημάτων (σούπερ μάρκετ και υπερμάρκετ)[17], β) στα «εκπτωτικά καταστήματα»[18] (soft discount stores and hard discount stores)[19] και γ) στα παραδοσιακά παντοπωλεία[20].

30. Ο βαθμός υποκατάστασης των υπηρεσιών που παρέχουν οι ανωτέρω κατηγορίες καταστημάτων διαφοροποιείται κατά περίπτωση και εξαρτάται από την περιοχή αναφοράς (αστικές, ημιαστικές, αγροτικές περιοχές).

31. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής Ε.Επ.) σε προηγούμενες αποφάσεις της[21], διαιρεί τον κλάδο της λιανικής πώλησης τροφίμων από την άποψη των δυνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό, σε δύο διακριτές αγορές: (α) τον κλάδο της διανομής, στον οποίο οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης τροφίμων ενεργούν ως προμηθευτές των τελικών καταναλωτών και (β) τον κλάδο του εφοδιασμού («αγορά ζήτησης»), στην οποία οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης τροφίμων ενεργούν ως αγοραστές έναντι των παραγωγών των προϊόντων που πωλούνται από τα καταστήματα του λιανικού εμπορίου τροφίμων. Στην υπό εξέταση συγκέντρωση, η ανωτέρω κατάτμηση της σχετικής αγοράς λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, από την άποψη των δυνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό, παρέλκει, καθόσον η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εγείρει σημαντικά θέματα σε επίπεδο ανταγωνισμού.

32. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω κρίνεται ότι η υπό κρίση υπόθεση αφορά στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ.

---

[17] Τα κύρια χαρακτηριστικά των οποίων είναι ότι απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή για μαζικές αγορές κυρίως τροφίμων, διαθέτουν μεγάλες επιφάνειες, οι πελάτες τους αυτοεξυπηρετούνται, ο εφοδιασμός τους γίνεται μέσω κεντρικών αποθηκών, διαθέτουν μεγάλη ποικιλία προϊόντων (8.000-10.000 κωδικούς), καθώς και προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private label) και τέλος οι τιμές λιανικής πώλησης των προϊόντων είναι γενικά χαμηλές σε σχέση με τα παραδοσιακά παντοπωλεία.

[18] Σχετικά με το ζήτημα αν τα εκπτωτικά καταστήματα περιλαμβάνονται στην ίδια αγορά, αρχικά η Ε.Επ. στις υποθέσεις COMP/M. 1684, *Carrefour/Promodes* και COMP/M.1221, *Rewe/Meinl* είχε αφήσει το θέμα ανοιχτό. Ακολούθως, στις υποθέσεις COMP/M.3905, *Tesco/Carrefour* και COMP/M.4590, *Rewe/Delvita* κατέληξε ότι οι υπεραγορές από την άποψη τιμολογιακής πολιτικής πλησιάζουν περισσότερα τα καταστήματα discount από ότι τα σούπερ μάρκετ.

[19] Κύρια χαρακτηριστικά των εκπτωτικών καταστημάτων είναι οι ιδιαίτερα χαμηλές τιμές, η σχετικά μικρή ποικιλία προϊόντων (με έμφαση στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας), το κατά κύριο λόγο μικρό μέσο εμβαδό ανά κατάστημα, το μεγάλο αριθμό και την αντίστοιχη διασπορά καταστημάτων, καθώς και τα χαμηλά λειτουργικά έξοδα.

[20] Τα παραδοσιακά παντοπωλεία παρέχουν μερικά σημαντικά πλεονεκτήματα όπως προσωπική εξυπηρέτηση, ευκολία πρόσβασης, εκτεταμένο ωράριο κ.λ.π. και θα μπορούσαν να θεωρηθούν εν μέρει ανταγωνιστές των σούπερ μάρκετ στο βαθμό που αποτελούν για το μέσο καταναλωτή μία λογική εναλλακτική δυνατότητα για την κάλυψη των αναγκών του σε είδη διατροφής.

[21] Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Επ. COMP/M.1221, *Rewe/Meinl*.

ΙΙΙ. 2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

33. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η σχετική γεωγραφική αγορά εκτείνεται στην ευρύτερη περιφέρεια Αττικής.

34. Λαμβάνοντας δε υπόψη προηγούμενες αποφάσεις της Ε.Επ.[22] και της Ε.Α.[23], η σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται, για την αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, ως εξής:

α) Κάθε νομός της χώρας, στον οποίο δραστηριοποιούνται οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, καθώς και οι όμοροι σε αυτόν νομοί, αν ληφθεί ως κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τον τελικό καταναλωτή.

β) Το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αν ληφθεί ως κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τους προμηθευτές των αλυσίδων (βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εισαγωγείς), καθόσον η ενίσχυση του δικτύου μιας αλυσίδας αυξάνει τον όγκο των αγορών που γίνονται συνολικά και κατά συνέπεια τη διαπραγματευτική της δύναμη, την επιβολή όρων και ενδεχόμενα τη δημιουργία σχέσεων οικονομικής εξάρτησης των προμηθευτών της.

35. Η Ε.Επ. σε προηγούμενες σχετικές αποφάσεις της[24] ασχολήθηκε με την οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς και διαπίστωσε ότι από την άποψη του καταναλωτή, οι γεωγραφικές αγορές που επηρεάζονται από μια συγκέντρωση στο λιανικό εμπόριο τροφίμων είναι οι τοπικές αγορές στις οποίες οι εταιρίες διατηρούν καταστήματα. Αυτές οι τοπικές αγορές μπορούν να οριστούν ως κύκλος με κέντρο το μεμονωμένο κατάστημα και με ακτίνα απόστασης περίπου είκοσι με τριάντα λεπτών με το αυτοκίνητο. Η Ε.Επ. πάντως, στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζει ότι, η εξέταση που περιορίζεται στις εν λόγω τοπικές αγορές δεν θα απεικόνιζε την επίπτωση μιας συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό, στην περίπτωση που ένας μεγάλος αριθμός τοπικών αγορών, οι οποίες επηρεάζονται από τη συγκέντρωση συνδέονται έτσι ώστε να επικαλύπτονται και να καλύπτουν χωρίς κενά μια μεγαλύτερη περιφέρεια ή ακόμα και ολόκληρη την επικράτεια ενός κράτους μέλους.

---

[22] Η Ε.Επ. σε προηγούμενες σχετικές αποφάσεις της (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις IV/M.1085 *Promodes/Catteu*, COMP/M.1221 *Rewe/Meinl*, COMP/M.1684 *Carrefour/Promodes*, COMP/M.3905 *Tesco/Carrefour*) αναφορικά με την οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς διαπίστωσε ότι από την άποψη του καταναλωτή, οι γεωγραφικές αγορές που επηρεάζονται από μια συγκέντρωση στο λιανικό εμπόριο τροφίμων είναι οι τοπικές αγορές στις οποίες οι εταιρίες διατηρούν καταστήματα.

[23] Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αριθ. 544/VII/2012 και 496/VI/2010 αποφάσεις ΕΑ.

[24] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις της Ε.Επ. IV/M.1085, *Promodes/Catteu*, COMP/M.1221, *Rewe/Meinl*, COMP/M.1684, *Carrefour/Promodes*, COMP/M.3905, *Tesco/Carrefour*. Ένα χρονικό διάστημα από 10 έως 30 λεπτά μπορεί να θεωρηθεί εύλογο για το μέγιστο χρόνο οδήγησης που είναι διατεθειμένος να διανύσει ο καταναλωτής για να φθάσει στο σούπερ μάρκετ.

36. Με βάση τα ανωτέρω, στην υπό εξέταση υπόθεση ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται κατ' αρχήν ο Νομός Αττικής, όπου δραστηριοποιούνται τα μέρη, και το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αναφορικά με την ισχύ της γνωστοποιούσας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ έναντι των κύριων ανταγωνιστών της και των προμηθευτών της. Η περαιτέρω οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς στην παρούσα υπόθεση παρέλκει, καθόσον η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εγείρει σημαντικά θέματα από απόψεως ανταγωνισμού, όπως αναλύεται και κατωτέρω και δεδομένου ότι το αποτέλεσμα της παρούσας αξιολόγησης δεν θα διαφοροποιούνταν ως συνέπεια του εναλλακτικού ορισμού σε τοπικό επίπεδο.

ΙΙΙ. 3. Μέγεθος - Μερίδια Αγοράς - Ανταγωνισμός

37. Στην αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ δραστηριοποιείται πλήθος αλυσίδων και μεμονωμένων σούπερ μάρκετ. Με βάση τα οικονομικά στοιχεία[25] που προσκόμισε η γνωστοποιούσα, το συνολικό μέγεθος σε αξία της αγοράς λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, στην ελληνική επικράτεια κατά την πενταετία 2007 – 2011, εκτιμάται σε 10.461 εκ. ευρώ, 11.290 εκ. ευρώ, 11.493 εκ. ευρώ, 11.403 εκ. ευρώ και 11.348 εκ. ευρώ αντίστοιχα.

38. Για τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό του μεριδίου αγοράς των εταιριών ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ στην αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στο Ν. Αττικής, η γνωστοποιούσα εταιρία έλαβε υπόψη το συνολικό κύκλο εργασιών των σούπερ μάρκετ στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με την Κλαδική Μελέτη της ICAP για τα σούπερ μάρκετ (Αύγουστος 2012) και τα στοιχεία όσον αφορά στο ποσοστό του Α.Ε.Π. στο Ν. Αττικής επί του (πανελλαδικού) Α.Ε.Π., σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία στο Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ για τα έτη 2008 έως 2012 (χρήσεις 2007 έως 2011). Από το συνδυασμό των εν λόγω στοιχείων υπολογίστηκε κατ' εκτίμηση ο κύκλος εργασιών των σούπερ μάρκετ στο Ν. Αττικής και στη συνέχεια τα κατ' εκτίμηση μερίδια αγοράς των εταιριών ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ. (βλ. Πίνακα 4)

[25] Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, τα εν λόγω στοιχεία έχουν ληφθεί από στοιχεία της Κλαδικής Μελέτης της ICAP για τα σούπερ μάρκετ, Αύγουστος 2012 και αφορούν σε εταιρίες που έχουν δημοσιεύσει ισολογισμούς και σε εκτίμηση για την αξία πωλήσεων της εταιρίας Lidl. Δεν περιλαμβάνονται στοιχεία προσωπικών εταιριών ή ατομικών επιχειρήσεων και γι' αυτό εκτιμάται ότι η εν λόγω αγορά είναι μεγαλύτερη.

Πίνακας 4: Υπολογισμός Μεριδίων Αγοράς ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ, 2007-2011					
ΈΤΟΣ	**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ**	**ΠΟΣΟΣΤΟ Α.Ε.Π. Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ**	**ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΣΤΟ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ**	**ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΣΤΟ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ**	**ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΣΤΟ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ**
2007	10.460.753.833	49,20%	5.146.690.886	[10-20] %	[0-5]%
2008	11.289.645.500	49,70%	5.610.953.813	[10-20] %	[0-5]%
2009	11.493.196.374	49,30%	5.666.145.812	[20-30]%	[0-5]%
2010	11.402.567.394	48,50%	5.530.245.186	[20-30]%	[0-5]%
2011	11.348.137.270	47,70%	5.413.061.478	[20-30]%	[0-5]%

Πηγή: Εκτιμήσεις της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ - Ετήσιες κλαδικές μελέτες ICAP - Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ για τα έτη 2008 έως 2012 (χρήσεις 2007 έως 2011)

39. Πιο αναλυτικά, η αξία των πωλήσεων της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, βάσει των δημοσιευμένων ισολογισμών της και τα μερίδια αγοράς της στην αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στο Ν. Αττικής, για καθένα από τα έτη 2007 έως 2012, έχουν ως ακολούθως:

Πίνακας 5: Αξία πωλήσεων και Μερίδια αγοράς ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ		
Έτη	**Αξία πωλήσεων**	**Μερίδιο αγοράς (κατ' εκτίμηση)**
2007	[...]	[10-20] %
2008	[...]	[10-20] %
2009	[...]	[20-30]%
2010	[...]	[20-30]%
2011	[...]	[20-30]%

Πίνακας 5: Αξία πωλήσεων και Μερίδια αγοράς ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ		
Έτη	**Αξία πωλήσεων**	**Μερίδιο αγοράς (κατ' εκτίμηση)**
2012	[...]	-*

Πηγή: Εκτιμήσεις της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

** Για τη χρήση 2012 δεν έχει γίνει εκτίμηση του μεριδίου αγοράς της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, καθόσον δεν έχουν ανακοινωθεί στοιχεία της συνολικής αγοράς.*

40. Όσον αφορά στην εταιρία ΔΟΥΚΑΣ, η αξία των πωλήσεών της βάσει των δημοσιευμένων ισολογισμών της και τα μερίδια αγοράς της στην αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στο Ν. Αττικής, για καθένα από τα έτη 2007 έως 2012, έχουν ως ακολούθως:

Πίνακας 6: Αξία πωλήσεων και Μερίδια αγοράς ΔΟΥΚΑΣ		
Έτη	**Αξία πωλήσεων**	**Μερίδιο αγοράς (κατ' εκτίμηση)**
2007	[...]	[0-5]%
2008	[...]	[0-5]%
2009	[...]	[0-5]%
2010	[...]	[0-5]%
2011	[...]	[0-5]%
2012	[...]	-*

Πηγή: Εκτιμήσεις της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

** Για τη χρήση 2012 δεν έχει γίνει εκτίμηση του μεριδίου αγοράς της ΔΟΥΚΑΣ, καθόσον δεν έχουν ανακοινωθεί στοιχεία της συνολικής αγοράς.*

41. Αναφορικά με τα μερίδια αγοράς των εταιριών ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ στην αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, στις τοπικές αγορές των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Ν. Σμύρνης Αττικής, όπου η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ πρόκειται να μισθώσει τα τέσσερα ακίνητα, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι δεν διαθέτει σχετικά στοιχεία.

42. Σύμφωνα όμως με τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία, στις τοπικές αγορές των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Ν. Σμύρνης Αττικής, δραστηριοποιούνται εκτός των ως άνω εταιριών, οι εταιρίες Μαρινόπουλος Α.Ε. (πρώην Carrefour Μαρινόπουλος Α.Ε.), ΑΒ Βασιλόπουλος Α.Ε., Αφοί Βερόπουλοι Α.Ε.Β.Ε., LIDL A.E, Bazaar A.E., Alimenta Top A.E.B.E., ΠΟΣΠ Η ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.Ε. και Προμηθευτική Τροφίμων Α.Ε. Ειδικότερα, το έτος 2011[26] στην περιοχή του Αγ. Δημητρίου εκτός των καταστημάτων ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ (1) και ΔΟΥΚΑΣ (3) δραστηριοποιούνταν και άλλα 13 καταστήματα των εταιριών: Μαρινόπουλος Α.Ε. (3), ΑΒ Βασιλόπουλος Α.Ε. (2), Αφοί Βερόπουλοι Α.Ε.Β.Ε. (1), LIDL A.E. (2), Alimenta Top A.E.B.E. (1), ΠΟΣΠ Η ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.Ε. (3) και Προμηθευτική Τροφίμων Α.Ε. (1). Ενώ στην περιοχή της Ν. Σμύρνης εκτός των καταστημάτων ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ (2) και ΔΟΥΚΑΣ (1) δραστηριοποιούνταν και άλλα 13 καταστήματα των εταιριών: Μαρινόπουλος Α.Ε. (4), ΑΒ Βασιλόπουλος Α.Ε. (1), Αφοί Βερόπουλοι Α.Ε.Β.Ε. (3), Bazaar A.E. (1), Alimenta Top A.E.B.E. (3) και ΠΟΣΠ Η ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.Ε. (1). Σημειώνεται δε ότι ορίζοντας περαιτέρω τοπικές αγορές βάσει του Τ.Κ.[27] κάθε μεμονωμένου καταστήματος παρατηρείται ότι η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ αποκτά με την εν λόγω πράξη παρουσία σε τοπικές αγορές όπου δεν είχε έως τώρα[28].

43. Τα μερίδια αγοράς των παραπάνω εταιριών για την πενταετία 2007 – 2011, στην ελληνική επικράτεια, συμπεριλαμβανομένων των εταιριών ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και ΔΟΥΚΑΣ έχουν ως ακολούθως:

Πίνακας 7: Μερίδια αγοράς ανταγωνιστών στην ελληνική επικράτεια σε αξία, 2007-2011

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
CARREFOUR - ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %
ΑΛΦΑ - ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι. & Σ. Α.Ε.Ε.	**[5-10]%**	**[5-10]%**	**[10-20] %**	**[10-20] %**	**[10-20] %**

[26] Βλ. και Παράρτημα ΙΙΙ της υπ’ αριθ. πρωτ. 6076/31.7.2013 Έκθεσης.

[27] Ταχυδρομικού Κώδικα.

[28] Επισημαίνεται ότι πιθανόν κάποιες από τις ορισθείσες τοπικές αγορές (βάσει Τ.Κ.) να επηρεάζονται μεταξύ τους και από άλλες όμορες περιοχές (όπως Δάφνη, Άλιμος, κ.α.).

Πίνακας 7: Μερίδια αγοράς ανταγωνιστών στην ελληνική επικράτεια σε αξία, 2007-2011					
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ Α.Ε.Β.Ε.	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
BAZAAR Α.Ε.	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε.	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
ΤΡΟΦΙΜΑ ΗΛΙΑΣ ΔΟΥΚΑΣ Α.Ε.	**[0-5]%**	**[0-5]%**	**[0-5]%**	**[0-5]%**	**[0-5]%**
ΑΛΙΜΕΝΤΑ - ΤΟΡ Α.Ε.&Β.Ε.	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.Ε.	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
LIDL (εκτίμηση)	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %

Πηγή: Εκτιμήσεις της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ - Ετήσιες κλαδικές μελέτες ICAP

ΙΙΙ. 4. Επηρεαζόμενες αγορές – Επιπτώσεις της υπό κρίση πράξης στη σχετική αγορά

44. Από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, στο Ν. Αττικής η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ είχε μερίδιο [20-30]% για το έτος 2011, το οποίο ξεπερνούσε το 15%, δηλαδή το όριο που τίθεται για το χαρακτηρισμό μιας αγοράς ως επηρεαζόμενης (βλ. Πίνακα 5). Στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας το μερίδιο αγοράς της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ύψους [10-20] % για το έτος 2011 ήταν μικρότερο του 15%. Το μερίδιο αγοράς της ΔΟΥΚΑΣ στην εν λόγω αγορά στο Ν. Αττικής, όπου δραστηριοποιείται, ανήλθε το 2011 σε [0-5]% και σε [0-5]% στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

45. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η σχετική αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στο Ν. Αττικής αποτελεί μεν επηρεαζόμενη αγορά, καθόσον το μερίδιο αγοράς της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης θα ανέλθει σε ποσοστό [20-30]%, αλλά η μεταβολή του από την υπό κρίση συγκέντρωση είναι οριακή, ήτοι θα αυξηθεί κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μεταβάλλει ουσιωδώς το μερίδιο στην αγορά

όπου δραστηριοποιούνται τα συμμετέχοντα μέρη και δεν δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα θέση [29].

46. Επομένως, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικά εμπόδια ούτε να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην ανωτέρω αγορά και ως εκ τούτου δεν συνιστά απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του, καθώς δεν αλλοιώνει ουσιαστικά τη θέση των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στην αγορά.

47. Η εξέταση του κλάδου εφοδιασμού παρέλκει στην υπό κρίση υπόθεση, δεδομένου ότι λόγω του μικρού μεγέθους των τεσσάρων καταστημάτων - στόχου οι συνθήκες ανταγωνισμού στον εν λόγω κλάδο δεν πρόκειται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν αναμένεται να ενισχυθεί η θέση ή/και η διαπραγματευτική ισχύς της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ έναντι των προμηθευτών της.

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

IV. 1. Έννοια της συγκέντρωσης – Έλεγχος μέσω απόκτησης στοιχείων ενεργητικού

48. Στο άρθρο 5 του ν. 3959/2011 (όπως άλλωστε και στο αντίστοιχο άρθρο 3 του Κανονισμού 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων[30]), σημείο αναφοράς για την εννοιολογική προσέγγιση της συγκέντρωσης αποτελεί η αρχή της μόνιμης μεταβολής στον έλεγχο. Από τη διατύπωση του ως άνω άρθρου συνάγεται ότι η συγκέντρωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με ένα πλέγμα νομικών και οικονομικών παραγόντων που μεταβάλλουν για μεγάλο χρονικό διάστημα τη δομή του ελέγχου μίας επιχείρησης. Τέτοια μεταβολή δομής που να συνεπάγεται συγκέντρωση[31] δύναται να επέλθει, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση της απόκτησης ελέγχου[32] στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μια επιχείρηση ή από μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο[33].

[29] Σημειώνεται ότι οριοθετώντας περαιτέρω τοπικές αγορές βάσει του Τ.Κ. κάθε μεμονωμένου καταστήματος, δηλ. στις τοπικές αγορές των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Ν. Σμύρνης Αττικής διαπιστώνεται ότι δραστηριοποιούνται πληθώρα σούπερ μάρκετ, τόσο από τοπικές επιχειρήσεις, όσο και από μεγάλες αλυσίδες (βλ. Πίνακα στο Παράρτημα ΙΙΙ της υπ’ αριθμ. πρωτ. 6076/31.7.2013 Έκθεσης).

[30] ΕΕ L24/1, της 29.01.2004.

[31] Για την έννοια της συγκέντρωσης, βλ. ενδεικτικά απόφαση ΕΑ 508/VI/2010, σελ. 2.

[32] Βλ. τη διάταξη του άρθρου 3 (2) του Κανονισμού 139/2004.

[33] Βλ. άρθρο 5, παρ. 2 του ν. 3959/2011 και Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕC 95/1, 16.4.2008), παρ. 17 επ. Βλ. και το άρθρο 3 παρ. 1 του Κανονισμού 139/2004.

49. Αντικείμενο του ελέγχου μπορούν να είναι μεταξύ άλλων και τα περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων, ή μέρος μόνον των περιουσιακών αυτών στοιχείων, εφόσον αυτά αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά[34].

50. Η μεταβίβαση τμήματος επιχείρησης αποτελεί συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β΄ του ν. 3959/2011, εφόσον πρόκειται για μεταβίβαση επιχειρηματικής δραστηριότητας, η οποία μπορεί να προκύπτει από τη μεταβίβαση κρίσιμων και ικανών στοιχείων της παραγωγικής διαδικασίας και διαθέσεως συγκεκριμένου προϊόντος, όπως: (α) εμπορικό σήμα, διακριτικά γνωρίσματα, αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως τεχνικών πληροφοριών, ισχύουσες συμβάσεις πωλήσεως, ισχύουσες συμβάσεις επεξεργασίας με τρίτους, ισχύουσες συμβάσεις συσσωρεύσεως, αποθηκεύσεως και διοχετεύσεως με τρίτους, αποθέματα εμπορευμάτων και πρώτων υλών και άδεια χρήσεως λογισμικού[35], (β) βάση δεδομένων[36], (γ) πάγια στοιχεία του ενεργητικού σε συνδυασμό με άυλα στοιχεία του ενεργητικού, αποθέματα, εκκρεμείς παραγγελίες, συμβάσεις και σχέσεις εξαρτημένης εργασίας του προσωπικού που αφορούν συγκεκριμένη δραστηριότητα της επιχείρησης[37], (δ) εγκαταστάσεις σε συνδυασμό με αποθέματα, δικαίωμα χρήσης εμπορικού σήματος, φήμη και πελατεία καθώς και το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις με τις προμηθεύτριες εταιρίες[38] και (ε) εγκαταστάσεις σε συνδυασμό με ενσώματα πάγια και εξοπλισμό, κινητές εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και συμβάσεις εργασίας[39] των επηρεαζόμενων εργαζομένων.

51. Έτσι, στην έννοια της περιουσίας εμπίπτουν δικαιώματα κυριότητας, επικαρπίας, απαιτήσεις, άυλα αγαθά, όπως είναι και η άδεια λειτουργίας χώρου υγειονομικού ενδιαφέροντος, σχέσεις προς πελατεία και ιδίως η οργάνωση διάθεσης των προϊόντων κ.ο.κ. Η αιτία της διαδοχής των δικαιούχων δεν παίζει κανένα ρόλο. Αυτή μπορεί να ακολουθήσει κατόπιν πώλησης, δωρεάς, μίσθωσης, κλπ. Η απόκτηση μπορεί να αφορά στο σύνολο ή σε μέρος των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, οπότε

---

[34] Βλ. *Rosenthal/Thomas,* European Merger Control, 2010, σελ. 29 με περαιτέρω παραπομπές σε: Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής, ό.π., παρ. 24, Υπόθεση COMP/M. 3867, *Vattenfall/Elsam and E2 Assets* (απόφ της. 22.12.2005), Υπόθεση COMP/M. 5721, *Otto/Primondo Assets* (απόφ. της 30.3.2010).

[35] Απόφαση ΕΑ 10/ΙΙ/1998.

[36] Απόφαση ΕΑ 223/ΙΙΙ/2002.

[37] Απόφαση ΕΑ 174/ΙΙΙ/2000.

[38] Απόφαση ΕΑ 375/V/2008 και Ε.Α. 386/V/2008.

[39] Απόφαση ΕΑ 319/V/2006.

λαμβάνεται υπόψη, όχι μόνο το ποσοτικό κριτήριο, αλλά και η ποιοτική σημασία του μέρους, δηλαδή η σημασία που έχει η απόκτηση του μέρους της περιουσίας στη θέση του αγοραστή στην αγορά. Ένα μέρος μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό, όχι μόνο όταν είναι επαρκώς υψηλό, σε σχέση με τη συνολική περιουσία του πωλητή, αλλά και όταν αυτό έχει, ανεξάρτητα από το μέγεθός του, μια ποιοτική σημασία, δηλαδή είναι σε θέση να μεταβάλει τη θέση του αγοραστή στην αγορά. Συγκέντρωση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί με συμβάσεις παραχώρησης της εκμετάλλευσης μιας επιχείρησης ή μίσθωσης. Η μίσθωση ή η παραχώρηση της εκμετάλλευσης μπορεί να αφορά ολόκληρη την επιχείρηση ή ορισμένα τμήματα, όπως εν προκειμένω. Με τις συμβάσεις αυτές, οι οποίες είναι ενοχικού χαρακτήρα, ο αγοραστής αποκτά τη δυνατότητα αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων μιας άλλης επιχείρησης[40].

52. Συνεπώς, ένα ή περισσότερα, εν λειτουργία καταστήματα μίας αλυσίδας σούπερ μάρκετ[41], συνιστούν «τμήμα επιχείρησης», υπό την έννοια της οργανωμένης, σύνδεσης σε οικονομική ολότητα πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών και πραγματικών σχέσεων προς το σκοπό πραγμάτωσης οικονομικού αποτελέσματος, εφόσον αυτά αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά[42].

53. Πολλές πράξεις μπορεί να θεωρηθούν ότι έχουν ενιαίο χαρακτήρα, ανεξάρτητα από το κατά πόσον ο έλεγχος αποκτήθηκε με μια ή περισσότερες νομικές πράξεις, εφόσον το τελικό αποτέλεσμα συνιστά μία και μοναδική συγκέντρωση[43]. Από τη νομολογία του ΠΕΚ[44] και την Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων[45] προκύπτει ότι για τη διαπίστωση του αλληλένδετου χαρακτήρα των υπό εξέταση κάθε φορά πράξεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε υπόθεση η ύπαρξη νομικής αλληλεξάρτησης, η ύπαρξη οικονομικής αλληλεξάρτησης, η τυχόν ταυτόχρονη πραγματοποίηση των

---

[40] Βλ. και *Δ. Κουτσούκη*, Έλεγχος Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων, Αθήνα - Κομοτηνή 1997, σελ. 111 επ.

[41] Επικουρικά αναφέρεται ότι στην υπόθεση συγκέντρωσης της WM Morrison Supermarkets Plc με την εταιρεία Safeway Plc το 2003 στην Αγγλία, η Αρχή Ανταγωνισμού της Αγγλίας (Competition Commission), μεταξύ άλλων, απεφάνθη για τα μεταβιβαζόμενα καταστήματα σούπερ μάρκετ ότι θα έπρεπε να τα λειτουργεί η WM Morrison και να διασφαλίσει την εύρωστη λειτουργία τους μέχρι και την πώλησή τους, ενώ σε μία περίπτωση κρίθηκε ότι δεν αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του νόμου η εξαγορά της τοποθεσίας που υπήρχε σουπερμάρκετ για την κατασκευή ενός νέου καταστήματος δίπλα σε κατάστημα σ/μ που είχε ήδη κλείσει.

[42] Βλ. ό.π. υπόθεση *Vattenfall/Elsam and E2 Assets* καθώς και απόφαση ΕΑ 210/ΙΙΙ/2002.

[43] *N. Levy*, European Merger Control Law, (εκδ. 2008), Κεφ. 5, παρ. 5.05[4] [e], σελ. 75 επ.

[44] Βλ. ΠΕΚ, υπόθ. Τ-282/02, *Cementbouw κατά Επιτροπής* (απόφ. της 23.2.2006), σκ. 104-109.

[45] Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ό.π., παρ. 36 επ.

περισσότερων πράξεων[46], και οι δηλώσεις των μερών (για την αξιολόγηση της συνδρομής των ανωτέρω, βλ. παρακάτω υπό IV.2).

54. Εξάλλου, όπως αναφέρθηκε ήδη ανωτέρω, συγκέντρωση υφίσταται όταν η μεταβολή στον έλεγχο των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και στη διάρθρωση της αγοράς είναι μόνιμη.

IV. 2. Η μεταβολή του ελέγχου στην υπό κρίση συγκέντρωση

55. Με βάση το ως άνω νομικό πλαίσιο, και σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, η γνωστοποιηθείσα πράξη έχει χαρακτήρα συγκέντρωσης, υπό τη μορφή της απόκτησης από τη ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, αποκλειστικού ελέγχου, σε τμήμα μιας επιχείρησης, μέσω αγοράς στοιχείων του ενεργητικού, με περισσότερες νομικές πράξεις, οι οποίες έχουν ενιαίο χαρακτήρα.

56. Ειδικότερα, τα τέσσερα εν λειτουργία καταστήματα σούπερ μάρκετ της αλυσίδας ΔΟΥΚΑΣ συνιστούν «*τμήμα επιχείρησης*» όπως ορίζεται από το νόμο, υπό την έννοια της οργανωμένης σύνδεσης σε οικονομική ολότητα πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών και πραγματικών σχέσεων προς το σκοπό πραγμάτωσης οικονομικού αποτελέσματος, δεδομένου ότι στα καταστήματα αυτά συντελείται επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας, όπως προεκτέθηκε, μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών. Ενδεικτικά κριτήρια χαρακτηρισμού πράξεων απόκτησης πραγμάτων και άυλων αγαθών μιας επιχείρησης σούπερ μάρκετ, ως συγκέντρωσης, αποτελούν, μεταξύ άλλων, η δυσχέρεια της διαδικασίας έκδοσης άδειας λειτουργίας σούπερ μάρκετ και ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ της διακοπής της λειτουργίας ενός καταστήματος σούπερ μάρκετ και της έναρξης λειτουργίας ενός νέου καταστήματος σούπερ μάρκετ. Όσο βραχύτερος ο χρόνος, τόσο πιο έκδηλη είναι η ύπαρξη συγκέντρωσης. Σύμφωνα με τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία, όπως προεκτέθηκε, ο απαιτούμενος χρόνος για την εξ αρχής έκδοση νέας άδειας, ανέρχεται, κατά μέσο όρο, σε δεκαπέντε έως τριάντα ημέρες, ενώ για την αντικατάσταση υφιστάμενης παλαιάς, με νέα στο όνομα του νέου επιχειρηματία, απαιτείται, χρονικό διάστημα, δέκα ημερών περίπου, εφ’ όσον είναι σε ισχύ το πιστοποιητικό πυρασφαλείας του καταστήματος.

57. Στην προκειμένη περίπτωση, η γνωστοποιούσα, αφενός δήλωσε ότι θα της μεταβιβαστούν οι άδειες λειτουργίες των υφιστάμενων σούπερ μάρκετ και θα προβεί στην αντικατάστασή τους με νέες επ’ ονόματί της, διαδικασία που επί το πλείστον διαρκεί δέκα ημέρες, αφετέρου δήλωσε ότι τα τέσσερα νέα καταστήματα θα λειτουργήσουν το συντομότερο δυνατόν. Συνεπώς το μεσοδιάστημα μεταξύ του κλεισίματος των υφιστάμενων σούπερ μάρκετ και της λειτουργίας των νέων, στο

[46] Βλ. Υποθ. IV/M.289, *PepsiCo/KAS,* (απόφαση της 21.12.1992), παρ. 1 και 3, IV/M.832, *Norsk Hydro/Enichem Agricoltura-Terni (II)*, (απόφαση της 25.10.1996), παρ. 5 και 8.

βαθμό που δεν καταστεί δυνατό να αποφευχθεί, θα είναι ολιγοήμερο, το οποίο συνηγορεί υπέρ της κρίσης ότι θα μεταβιβαστεί η υφιστάμενη πελατεία των παλαιών σούπερ μάρκετ στα νέα και ακολούθως ότι υπάρχει συγκέντρωση.

58. Η εν λόγω επιχειρηματική απόφαση της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ αφορά στο σύνολο των τεσσάρων υπό μίσθωση καταστημάτων ως μίας οικονομικής ενότητας. Υπέρ του ενιαίου των πράξεων της συγκέντρωσης συνηγορεί, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι έλεγχος θα αποκτηθεί από το ίδιο νομικό πρόσωπο, ότι όλες οι νομικές πράξεις θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα καθώς και το γεγονός ότι στο παρόν προσυμβατικό στάδιο, η άυλη εμπορική αξία έχει αποτιμηθεί στο ποσό των [...] € και για τα τέσσερα καταστήματα, χωρίς καμία εξειδίκευση αναφορικά με το ποιο είναι το ποσό, που αντιστοιχεί στην άυλη εμπορική αξία κάθε καταστήματος χωριστά. Συνεπώς είναι πρόδηλο ότι το ενδιαφέρον της γνωστοποιούσας αφορά σε τέσσερα καταστήματα σούπερ μάρκετ, ως σύνολο (en bloc), αντί του ως άνω τιμήματος, για την άυλη εμπορική αξία τους.

59. Ειδικότερα, ο αλληλένδετος χαρακτήρας των επιμέρους συμφωνιών, ήτοι της αγοράς αύλης εμπορικής αξίας, των μισθώσεων, των νέων συμβάσεων εργασίας και της μεταβίβασης πάγιου εξοπλισμού και εμπορευμάτων και για τα τέσσερα καταστήματα, προκύπτει σε κάθε περίπτωση από το γεγονός ότι οι παραπάνω συμφωνίες, εμφανίζουν αλληλεξάρτηση (α) τόσο σε νομική βάση όσο και εν τοις πράγμασι, διότι έχουν μια εσωτερική συνοχή και αποτελεί η μια το λογικό και νομικό προαπαιτούμενο της άλλης, με γνώμονα δε το σκοπούμενο αποτέλεσμα, μπορούν να διακριθούν σε κύριες και παρεπόμενες συμφωνίες, (όπου η μίσθωση είναι προϋπόθεση καταρχήν της καταβολής αύλης εμπορικής αξίας, αλλά ακολούθως οι δύο αυτές συμφωνίες αποτελούν όρους *sine qua non* για τη σύναψη των νέων συμβάσεων εργασίας με παλαιούς εργαζομένους και για τη μεταβίβαση πάγιου εξοπλισμού και εμπορευμάτων) και (β) από οικονομική άποψη, διότι λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς στόχους των μερών, καμία από τις συμφωνηθείσες πράξεις, δεν θα πραγματοποιηθεί αυτοτελώς, χωρίς τις υπόλοιπες[47]. Το ενιαίο της συγκέντρωσης δεν αμφισβητείται ούτε από την ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, η οποία εξάλλου προέβη σε μια ενιαία γνωστοποίηση της συναλλαγής, προσδίδοντας με τον έμμεσο αυτό τρόπο, στις επιμέρους πράξεις της συναλλαγής το χαρακτηρισμό του ενιαίου και τούτο ανεξαρτήτως της εκτίμησής της, ότι δεν υφίσταται συγκέντρωση.

60. Κατόπιν των ανωτέρω, κατά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών της ΔΟΥΚΑΣ βάσει του άρθρου 10 παρ. 2 του ν. 3959/2011 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων,

[47] Ό.π. υπόθ. *Cementbouw κατά Επιτροπής* (απόφ. της 23.2.2006), σκ. 104-109.

λήφθηκαν υπόψη μόνο τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν στα τέσσερα υπό μίσθωση καταστήματα[48].

61. Τέλος, με τη μίσθωση των τεσσάρων καταστημάτων από τη ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, επέρχεται μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, εφόσον παύει να λειτουργεί μια επιχείρηση με συγκεκριμένο σήμα και επωνυμία, και στη θέση της εμφανίζεται και λειτουργεί, άμεσα, επιχείρηση του ίδιου αντικειμένου με διαφορετικό σήμα και επωνυμία. Τα ανωτέρω δεν αναιρούνται από το γεγονός ότι η συγκέντρωση πραγματοποιείται με μίσθωση ακινήτων και όχι με πώληση τους, δεδομένου ότι η δωδεκαετής διάρκεια της μίσθωσης, με δυνατότητα παράτασης για τέσσερα (4) επιπλέον έτη, αποτελεί, εν τοις πράγμασι, μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, αφού δυνάμει αυτής, δίνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα στη μισθώτρια η δυνατότητα να συντελεί εντός των ακινήτων, την ίδια επιχειρηματική δραστηριότητα με την προκάτοχό της, με τη δική της επωνυμία και τα δικά της διακριτικά γνωρίσματα και σήματα.

IV. 3. Προϋποθέσεις προηγούμενης γνωστοποίησης – Προσήκουσα γνωστοποίηση

62. Υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης μιας σχεδιαζόμενης συναλλαγής στην Επιτροπή Ανταγωνισμού καθιδρύεται, όταν πέραν της βασικής προϋπόθεσης της υπαγωγής της πράξης στην έννοια της συγκέντρωσης, στοιχείο που εξετάστηκε ανωτέρω και συντρέχει, επιπλέον πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια και οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 6 του ν. 3959/2011.

63. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, *«κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά.»*. Η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στο προπαρατεθέν άρθρο.

64. Κατά τη δήλωση της γνωστοποιούσας, και όπως αναφέρθηκε ήδη ανωτέρω, ο κύκλος εργασιών της εταιρίας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και των τεσσάρων καταστημάτων της εταιρίας ΔΟΥΚΑΣ για το οικονομικό έτος 2012, στην παγκόσμια αγορά, η οποία [...] την ελληνική, ανέρχεται στα ποσά των € 1.230.030.934,65 και € [...] αντίστοιχα,

[48] Βλ. σχετ. και απόφαση ΕΑ 536/VI/2012.

και συνολικά στο ποσό των € [...]. Συνεπώς πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια περί του κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση.

65. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό κρίση γνωστοποίηση υποβλήθηκε από την υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρία (άρθρο 6 παρ. 3 στοιχ. β) πριν την υπογραφή ακόμη οποιουδήποτε ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ των μερών για τη συναλλαγή, έπεται ότι η γνωστοποίηση που υποβλήθηκε, προ πάσης έναρξης της προθεσμίας του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 είναι εμπρόθεσμη, ενώ επιπλέον σημειώνεται ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, εν αναμονή της έκδοσης απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατ' άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

IV. 4. Αξιολόγηση της συγκέντρωσης

66. Κατά το άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, *«[α]ν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση.»*

67. Παρότι η γνωστοποιούμενη συναλλαγή αφενός συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά της συγκέντρωσης κατ' άρθρο 5 του ν. 3959/2011 και αφετέρου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, η προτεινόμενη συναλλαγή δεν θα επιφέρει αλλαγές στη δομή της αγοράς και κατά συνέπεια δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι τα τέσσερα καταστήματα της ΔΟΥΚΑΣ κατέχουν ένα πολύ μικρό μερίδιο στις σχετικές αγορές, τόσο στην εθνική αγορά όσο και στην αγορά του Ν. Αττικής, το οποίο προστιθέμενο στο μερίδιο της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ δεν δύναται να οδηγήσει σε παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Στις τοπικές αγορές των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Ν. Σμύρνης Αττικής δραστηριοποιούνται πληθώρα σούπερ μάρκετ, τόσο από τοπικές επιχειρήσεις, όσο και από μεγάλες αλυσίδες, οπότε ο πραγματικός και δυνητικός ανταγωνισμός, όπως προαναφέρθηκε, είναι, υπαρκτός και μάλιστα σημαντικός.

68. Επιπλέον, ασκούνται ανταγωνιστικές πιέσεις από τη δραστηριοποίηση των λοιπών ανταγωνιστών στις επιμέρους αγορές, ενώ δεν προκύπτουν ιδιαίτερα νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου στην αγορά, αλλά αντίθετα οι προμηθευτές και οι καταναλωτές προκύπτει ότι έχουν εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής. Συνεπώς, η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό ή να δημιουργήσει σημαντικό περιορισμό του.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Τμήμα, το οποίο συγκροτήθηκε με την από 22.7.2013 κλήρωση, ομόφωνα εγκρίνει κατ' άρθρο 8 παρ. 3 ν. 3959/2011, την κατ΄ άρθρο 6 παρ. 1 επ. ν. 3959/2011 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΚΑΣ με τη σύναψη από την πρώτη ως μισθώτρια τεσσάρων συμβάσεων μίσθωσης επί ακινήτων πρώην μισθωμένων από τη δεύτερη, την απόκτηση από την πρώτη στοιχείων του ενεργητικού της δεύτερης και την καταβολή αποζημίωσης για την δημιουργηθείσα από τη δεύτερη άυλη εμπορική αξία, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά στην οποία αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 2α Αυγούστου 2013.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2013

Ο Προεδρεύων
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004